

GEZEĞENİMİZ VE İNSANLAR

Polinezyalı Denizciler

Polinezya, Pasifik Okyanusu'nun orta ve güney kesimlerine dağılmış 1000'den fazla adanın bulunduğu bölgeye verilen ad. Bu üçgenin dışında kalan bazı adalar da Polinezya'nın içinde kabul ediliyor. Harita üzerinde göstermek gerekirse bölgeyi, bir ucu Hawaii'de, bir ucu Yeni Zelanda'da, bir ucuysa Paskalya Adası'nda olan bir üçgene benzetebiliriz. Geçmişte, bu uçsuz bucaksız maviliklerin ortasında yer alan adalar arasında sayısız göç yaşandığı biliniyor. Polinezya Adaları'nın anakaralara uzaklığı göz önüne alındığında, pek çok kişi, bu denizlerde seyredenlerin çok usta denizciler olmaları gerektiğini düşünüyorlar. Eski zamanda yaşamış Polinezyalıların çok gelişmiş yön bulma ve denizcilik yöntemlerine sahip oldukları sanılıyor.

rını, okyanus dalgalarının hareketlerini ve dalgaların biçimlerini, adaların varlığı nedeniyle hava koşullarında ve denizde oluşan değişiklikleri, rüzgârları ve kuşların uçuş yollarını gözlemleyerek bunları ipucu olarak kullanıyorlardı.

Adalar kalabalıklaştıkça, "yön bulucu" adını verdikleri usta denizcileri yeni adalar bulmaya gönderiyorlardı. Yön bulucular, haftalarca kanolarıyla denizlerde geziyordu. Yön bulmada kullanılan yöntemler ve ipuçları, kuşaktan kuşağa sözlü olarak aktarılıyordu. Polinezyalıların "hakule" adı verilen yelkenli tekneleri, bu uzun gezilere ve uzak yolculuklara çok uygundu. Hakule, birbirine yatay direklerle bağlı iki bordadan oluşan, çift yelkenli ve çok hızlı yol alan bir tekneydi.

1700'lü yıllarda Avrupalı kâşiflerin Polinezya Adaları'na gelişinden sonra, Polinezyalıların yaşamı değişmeye başladı. Zamanla, kuşaktan kuşağa geçen eşsiz denizcilik bilgileri ve hakuleler unutuldu. Bugün, Hakuleler ve eski yön bulma yöntemleri üzerinde çalışan birçok araştırma grubu var. Eskiye ait bilgilerden yola çıkarak yapılan Hakulelerle çıkılan yolculuklar sayesinde bu bilgiler yeniden yaşatılmaya çalışılıyor.

Polinezya Adaları, Pasifik Okyanusu'nda 1000'den fazla adanın bulunduğu, üçgen biçimli bir bölgeye verilen ad. Bu üçgenin dışında kalan bazı adalar da Polinezya'nın içinde kabul ediliyor.

Eski bilgilerden yola çıkılarak yapılmış bir "hakule", yani çift bordalı bir Polinezya teknesi.

Polinezyalı denizciler, sonsuz maviliklerde yönlerini ve nereye gideceklerini bulmak için farklı yöntemlere başvuruyorlardı. Yıldızların konumla-

Eski zamanlarda Hakuleleriyle yolculuk Polinezyalı denizciler, denizde yollarını bulmak için gökcisimlerinin konumu, denizin durumu gibi ipuçlarından yararlanırlardı.

Aslı Zülâl

Kaynaklar
<http://www.pvs-hawaii.com/index.html>
<http://www.pbs.org/wayfinders/index.html>